

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.--Ročník XXXIV.

LA, NEBR., VE STŘEDU, DNE 26. DUBNA 1905.

ČÍSLO 39.

ZE ZÁPADU

Válka Ruska s Japonskem.

Kolují různé, avšak nezaručené zprávy, o srážce obou loďstev. — Car nařídil Rodžestvenskému ihned opustit přístav Kamranh. — Vladivostocké loďstvo připraveno k výpadu. — Situace mezi Japonskem a Francií k vůli neutralitě rozhodně prý se zlepšila. — Rusové se připravují vtrhnouti do severní Koree, tak aby zabránili Japoncům pochod ku Vladivostoku. — Zahraněční úřad francouzský obdržel oznámení, že Rodžestvenský odejel z Kamranhu na rozkaz samého cara, který nechtěl dopustiti, aby se neutralita dále porušovala. Car poslal rozkaz ten již dávno, ale vzalo to čtyři dny, nežli na místo došel. Francouzská vláda má tu omluvu, že Kamranh žádným žádným přístavem obchodním není a že nemohla věděti, co se tam děje a diti bude. Je to místo osamělé a vláda na ně dohlížeti nemohla. — Dle náhledu vlády Francie došla vše, co Japonsko rozumným způsobem mohlo požadovati. Francouzské úřady učinily zároveň potřebné kroky, aby ruský křižák "Diana", jenž po bitvě u Port Arthuru zajel do Saigonu, nemohl se připojit ku loďstvu Rodžestvenského. Hned, jak vyplulo ruské loďstvo na rozkaz carův z Kamranhu — což bylo v sobotu odpoledne, slyšeti bylo mocnou střelbu na moři, která trvala několik hodin. Myslí se, že se tu ruské loďstvo srážilo s předvojem japonským, nejspíše s několika lehkými křižáky, které ustavičně kolem přístavu objížděly a byly tu na výzvěděch. Křižáky patrno se nechaly od Rusů přistihnouti, a tu došlo k bitvě. Velice pochybuje se o tom, že by byl na Rodžestvenského čekal před přístavem Togo s loďstvem svým celým. Proto také bitva, která byla svedena, nebyla zajisté rázu vážnějšího. Byly li to lehké japonské křižáky, pak zajisté s dosah ruských lodí utekly, ač podalilo li se jim to jenom dosti rychle. Adm. Rodžestvenský čekal v Kamranhu za tím účelem, aby se tam spojil s oddělením Nébogatovym. Zádruému z jeho důstojníků a námořníků nebylo dovoleno během pobytu v přístavu vystoupiti na břeh. Pracovalo se mnohem úsilovněji, nežli když jsou lodě na širém moři, nakládalo se uhlí a lodě uváděly se do pořádku. Francouzský ministr osad dostal již o odjezdu ruských lodí úřední potvrzení a uveřejnil je. Francouzi praví, že jsou ruští námořníci i důstojníci v dokonalém stavu zdravotním a že jsou s to postavit se proti nepříteli i za okolností nejnepříznivějších. Jedine admirál Rodžestvenský v posledních dnech trpěl úplavici. Dále se praví, že když ruské loďstvo opouštělo Kamranh, byvši k tomu donuceno rozkazem carovým, nebylo daleko ještě zasohe no tak, jak by bývalo ku přání. Scházelo mu ještě mnoho zásob a různých potřeb, a proto se za ním vypravily na moře četné lodě francouzské a německé a z těch pak Rusové zbraň přibírali. Augické listy přinášejí zprávu,

že tři japonské velké lodě, asi křižáky, spatřeny byly u ostrova Mindanao. Dodávají, že admirál Našihra čeká v některém přístavu filipinském na příjezd admirála Kamimury. Dokázáno to sice není, a také se neví, v kterém přístavu by to bylo, ale zprávy toho druhu oznamují se již delší dobu a něco pravdy na nich přece bude. Při tom udržují japonské lodě spojení s japonským konsulem v Manile, který jim dělá vyzvědačské služby. Konsul praví, že snad japonské loďstvo navštíví také Manilu, ale nevjede do přístavu, nýbrž bude kroužiti okolo. Přijme tam bezpochyby z amerických lodí náklad. V Manile jest veliká činnost. Japonci neustále sobě stěžují, že Rusové hledají útulku ve vodách francouzských, ale že sami mají v jižním moři činském vydatnou oporu v Ameríkanech, to pečlivě zatajují. Lodě jejich potulují se ustavičně okolo Filipin a není pochyby, že se tam v přístavech ukrývají, "kdykoli se jim k tomu příležitost naskytne. Americké velitelství o tom všem "neví", ale vědělo by hned, kdyby to byli Rusové. V Rusku panuje náhled, že vláda nemá nejmenších vědomostí o tom, porušil-li Rodžestvenský skutečně neutralitu nebo ne, ale dokládá, že je dokonalým znalcem mezinárodního práva a zvláště regulí francouzských a že si zajisté počínal opatrně. Vzdor tomu nechce ruská vláda uvéstí svého spojence do nepřijemnosti a proto posílány byly admirálu přesné a jasné rozkazy, jako by to jen šlo nejrýchleji. Situace ličí se asi následovně: Jakmile francouzská vláda dostala od Japonce protest či správnější upozornění, sdělila ihned obsah jeho ruskému vyslanci Nelidovi, který jej telegrafoval ministru zahraničních záležitostí Lamsdorfovi. Ten šel jej prozkoumati ministrovi námořnictví Avellanovi a společně pak se s ním odebral k carovi, se žádostí, aby Rodžestvenského odeslal z francouzských vod pryč. Myslí se, že je tím celá aféra ukončena a že na žádné zápletky další dojíti nemůže. Ze Saigonu dochází zprávy, že tam připluje jiná eskádra ruská, čítající 7 lodí, mezi nimi lodí bitevná a křižáky. Je to eskádra admirála Nébogatova. Má se za to, že se tato eskádra zdrží při pobřeží Anamském 14 dní. Očekává se, že část loďstva ruského se sráží s Japonci, kdežto druh část podnikne dalekou plavbu do Vladivostoku. Ruské obrněné křižáky "Rossija" a "Gromoboj" a chráněný křižák "Bogatyr" dle soukromých zpráv opustily přístav ve Vladivostoku, aby v příhodném okamžiku podnikly výpad a odvrátily tak část japonského loďstva od operací proti Rodžestvenskému. Admirálita posílala prý značné množství materiálu k opravě lodí ve Vladivostoku a posílá nyní mnoho femesníků zkušených v oboru lodním tamtéž, aby opravili lodě Rodžestvenského, kdyby se podařilo těmž japonské loďstvo prorazit a s porouchanými lodmi připlul do Vladivostoku.

Z Hlavní Úřadovny Č. S. D. P. J.

Ci spolkům a členům ČSDPJ.

Bratři! První číslo našeho orgánu vyšlo dne 22. března. Jsme toho náhleda, že bude lépe, když orgán náš vycházeti bude až 4. středu (místo 3. středy) v měsíci, neboť se tím vyhoví a dá příležitost více spolkům, které 1. a 2. neděli schůze své odbyvají, zastati změny členstva se týkající, jakož i jiné dopisy do orgánu, v němž ještě týž měsíc budou moci býti uveřejněny. Nuž, co dělají naše spolky? Kolik se jich asi přičiní, aby daly v příštím čísle orgánu o sobě vědomost, že ještě nezamrzly? Jaké by to bylo pro nás překvapení, kdyby tak pořadatelé orgánu byli nuceni v tomto čísle oznámiti: "Pro velký nával dopisů museli jsme některé odložit do čísla příštího." Stane se tak, aneb budou pořadatelé nuceni oznámiti úřadovně, že nemají dost látky k vyplnění orgánu a že orgán za okolností takových bude učiněným fiaskem? Co se stane? Víme a jsme o tom přesvědčeni, že v některých spolkách převládá myšlenka: Aby úřadovna všechny dopisy sama obsiarala, členové pak že jí mohou pohodlně a hezky ostře kritizovat poukazováním, co se mělo aneb nemělo stát, aneb jak to mělo býti podáno. Protož, dříve než se pustíte do kritiky, zkuste sami podat vše, co jest potřebné, aby pak kritika byla za sloužena. Nové stanovy vejdu v život dne 22. dubna. Bude nejpřednější naší snahou, aby všechny spolky měly nové stanovy (a také je budou mít, dostanou li se z tiskárny) v čas ten, tak aby mohly být mezi členy rozdány a aby tito seznali, jaké změny a jaké opravy v posledním sjezdu byly učiněny. Máme zároveň za potřebné upozornit úřadovny spolků ohledně přijímání ženských. Manželka každého členu, která jest pojištěna, obdrží na svou žádost, ve které udá, komu se má úmrtní nadace v případě její smrti vyplatit, certifikát, zohledněn na \$250.00, za který zaplatí 500, aniž by šla k lékaři. Když by si ale přála větší pojištění nežli \$250.00 a státi její 45 roků teč nepřesahovalo, obdrží jej, když se podrobí lékařské prohlídce a zdravotní stav její bude schválen Hlavním lékařem jednoty — žádné vstupné se však od ní žádat nemůže, poněvadž jí stanovy za členky již uznávají — ale na ten zvýšený obnos bude platit dle nynějšího státi, na prvních \$250.00 dle státi v době té, kdy manžel její k jednotě přistoupil. Ty manželky, které nejsou pojištěny, budou navrženy tak jako každý jiný čekánek a budem se řídit dle stanov o čekancích. Sjezd učinil žádného usnesení, zdali mají svým spolkům platit měsíční poplatky pro spolek aneb nikoliv. To ponecháno jest na dobrozdání spolků — jak tyto za nejlepší uznají! — ale jest žádoucí, aby spolky jednaly liberálně, tak aby se mohlo co nejvíce žen získati. Zároveň bude třeba, aby spolky usnesení své ve směru tomto učiněné. Hlavní úřadovně oznámily, tak aby v případě nějakého sporu, jenž by byl třebaš Hl. úřadovně k rozhodnutí předloženy, měla tato usnesení ta ve svém držení a mohla pak spor rozhodnouti nestranně. Neboť, kdyby usne-

sení tato měla se stát tehdy, když spor již nastal, to nelze očekávati, aby všichni členové s usnesením tím byli spokojeni a tu by zajisté ta neb ona strana vytýkala, že se někomu nadřazuje aneb křivdí. Protož, bratři, zachovejte se rozlišně v této otázce, hleďte za řídit podmínky takové, aby jimi ženy do milé naší jednoty vábeny byly, a dokažte, že dbáme a že chceme, aby s námi spolupracovaly, nám nové členy svého i mužského pohlaví přiváděly a vřelého podílu na rozšíření a rozkvětu naší jednoty s chutí bráti mohly. V místech pak, kde by to možno bylo, ať si ženy založí číslo své a ať se řídit samy po způsobu jiných dámských jednot, avšak pod našimi stanovami a pod naší ochranou. Všichni členové, kteří mají pojištění na své manželky, odevzdají tajemníkům příslušných svých spolků jejich certifikáty, kteříž je odevzdají Hl. úřadovně k opravě (k vyškrtnutí onoho \$100 pojištění na manželky), což se stane bezplatně. Též jest třeba upozornit některé spolky, které záložní fond za měsíc leden neposlaly, aby jej odeslaly s přísl. zápisem, totiž 25 centů na každých \$1,000. Doufám, bratři, že podáte pomocné ruky Hl. úřadovně, aby se tato měla s chutí k činnosti a aby mohla nějakou jinou užitečnou látku do orgánu podávat (nejen pouhé a stále vyblizení). Věztež, že bez vaší všestranné pomoci jest vskutku nemožno žádoucího zdaru docíliti. Nuže, ať s touhou a radostí na orgán svůj čekáme a je jako milého hosta uvítáme. Ať se s bratry, když ne osobně, alespoň dopisy seznámíme, své myšlenky vzájemně si vyměníme a tak mnohého užítka získáme. "Put in Life and Energy and the balance will come itself." Z příložených zpráv seznáte, že rosteme jak na členstvu tak na majetku, ať jsme toto čtvrtletí jedno úmrtí vyplatili. Bratr Anton Pešek, člen spolku "Český Koruna Zlatých Dolů" č. 9 v Pine City, Minn., zemřel čne 12. února na zápal mozku. Zranulý bratr byl 32 roky starý, k jednotě přistoupil 20. února 1898 a vícekrát rozličné úřady u svého spolku zastával. Budiž mu země lehká! Poukázka na vyplacení úmrtní nadace odeslána byla 1. března důvěrníku br. Janu Stochlovi. Od 1. ledna byli 34 čekanci Hl. lékařem ku přijetí odporučeni, dva členové odstoupili a jeden člen zemřel. Několik spolků dosud ještě ¼ letní zprávy za první čtvrtletí 1905 neodeslaly. Bratři úředníci by měli této povinnosti své dbáti pečlivěji, neb stanovy to nařizují. Doufáme, že se tak dále a stále nebude díti zejména u některých starších, kteréž by, pokud se po řádku a správnosti týče, měly býti jiným příkladem. Doufáme, že záležitosti naší milé jednoty budou v krátké době ve všech podrobnostech v nejlepší formě, že všechna ta nedorozumění budou odstraněna a že nastane nám nyní doba nové plné činnosti. Ve Svornosti, bratřství a lásce. Jos. Tyra, F. A. Krch, předseda, tajemní

Zvláštní upozornění

spolkům, úřadníkům a členům ČSDPJ. Dnešním dnem nabývají stanov, přijaté v Montgomery v lednu 1905, plné platnosti a budeme se dle nich řídit, dokud nebudou zákonitě změněny. Jedna záležitost ve stanovách není tak jasná jak by mohla aneb měla býti, a ta jest pojištění manželek v pádu jejich úmrtí ze \$100 na \$250 těch, kteří na manželky pojištění jsou. Aby nebylo nikde nižšího pochybnosti a aby všechny spolky, úřadníci a členové věděli, co mají konati a aby všude bylo stejné pravidlo, jest zapotřebí: 1. Každý člen, jenž chce pojištění \$250 pro svou manželku obdržet, musí se u tajemníka svého spolku přihlásit, jemu udát, jak manželka jeho byla stará, když on k jednotě přistoupil a pro jistotu, kde to možno, udát též den, měsíc a rok jejího narození, tak aby pod patřičnou tabulku platební zanesena byla a více neplatila, než co pravé a patřičné jest. 2. Bratři tajemníci spolků zanesou do spolkových knih každou manželku tak jak až dosud členové zaneseni byli, a pošlou výtah jména, stáří a obnos, jaký každá platí má, Hl. úřadovně, aby jejich stáří při vydávání certifikátu do knih bylo zaneseno, a kde se tak nestane, žádné certifikáty vystaveny nebudou a být nemohou, proto že platební obnos udán není. 3. Všecky žádosti o vystavení těchto certifikátů musí býti až po 22. dubna vyplněny a certifikáty, když br. předsedou podepsány, budou spolkům odeslány — bez jeho podpisu se odeslat nemohou. 4. Při žádostech členů o změnu certifikátu ze \$400 na \$500 aneb z \$900 na \$1,000 odevzdají bratři \$1.00 pokladníku svého spolku, který jej s ostatními penězi pod obhlavením "Reservní fond" Hl. úřadovně odevzdá a nikoliv, aby jednotlivě dollar ten Hl. úřadovně zasílal, neboť takto zaslaný dollar bude vždy vrácen. 5. Poněvadž vydavatelstvo orgánu oznamuje, že dosud poštovní adresy všech členů neobdrželo, tedy se mu nařizuje, aby poslalo tolik listů orgánu, kolik dle zasláního počtu těch zbývá má na ruce, na předsedu, tak aby tento věděl, že tajemník povinnost svou nekoná. Členové pak, kteříž orgán neobdrží, budou se bezpochyby br. předsedy dotazovat, proč ne, a tudíž poznají, jak bedlivě úřadovny mají. Jest již věru na čas věděti, kteří tak nedbalí jsou. Dále žádám br. pokladníky, aby se zasíláním poplatku nečekali až na poslední den v měsíci a někdy dokonce až 8 a 9 dní po prvním. Já bych rád uzavřel příjmy a knihy posledním dnem v měsíci a nikoliv o 10 dní později. Konečně ještě jednou upozorňuji, aby poukázky nebyly vystavovány na br. Jos. Tyra, Treas., nýbrž na Frank Skoka, Treas., St. Paul, Minn. Přijdou-li v budoucnosti opět, budou vráceny a dvojí to vydání necht' bradří ti, kteří tím jsou vinni. Franta A. Krch, taj.

Nová města podél dráhy Chicago Great Western poskytnou obdivuhodnou příležitost pro všechny odbory obchodu a femesel. "Town Talk" uvádí podrobnosti. O ukázkový výtisk dopište si pod adresou Edwin B. Magill, Mgr., Townside Dept., Chicago Great Western Railway, Omaha, Neb. 35x7